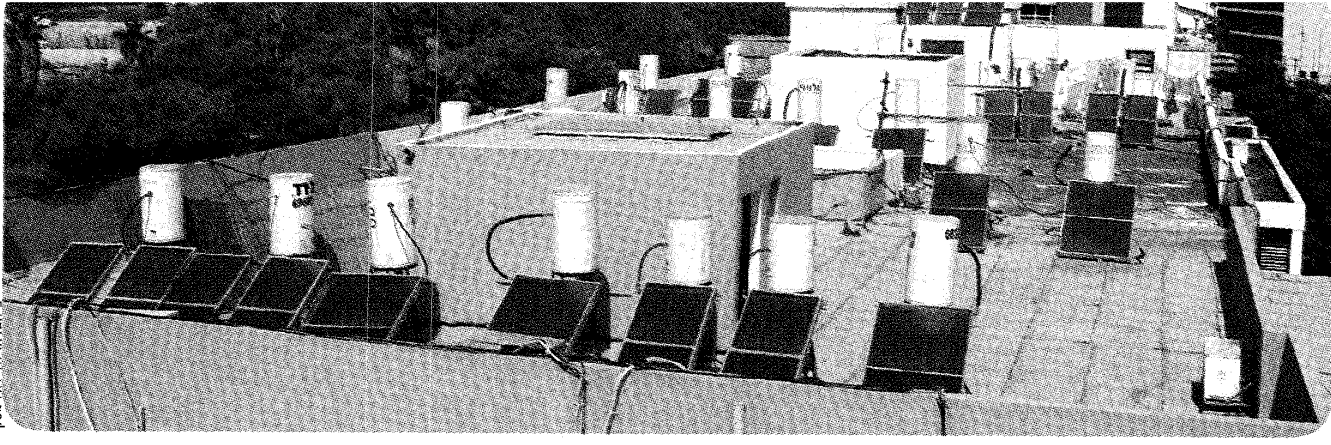
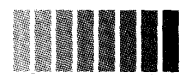

איכות סביבה

צילום: אריאל ירושלמי

תחשבו ירוק

עסקים מכל התחומים נחשפים למושגים חדשים, כמו ניתוח מחזור חיים, הערכת סיכונים סביבתיים, ניהול סביבתי, הפחתת פליטות גזי חממה - פרוטוקול קיוטו, פיתוח בר קיימא ועוד. נושאי הסביבה והשמירה עליה יכולים לשמש מנוף לצמיחה ולהגדלת היתרון התחרותי של העסק

ד"ר אופירה אילון

מה משותף למנהל סופרמרקט, יבואן ציוד ספורט, בנק שמעמיד לרשות זמנים הלוואות, בעל זיכיון להפעלת תחנת דלק או יצרן יין בוטיק? נסו לחשוב על ירוק, אבל לא רק על דולרים. מתברר, כי הנ"ל רובים אחרים חייבים להתחייס כיום לנושאי איכות הסביבה בגלל החמרת התקנים והאכיפה, החשיפה האפשרית לתביעות משפטיות, פרמיות ביטוח גבוהות, וכמובן, גם חשיפה שלילית, בדמות יחסי ציבור בתקשורת, שבהחלט אינה מסייעת לעסקים. בעולם המערבי המפתח ברור כיום, כי פעילות עסקית של פירמה רווחית מושפעת מהנושא הסביבתי, וכך גם בישראל. כך למשל, עפ"י חוק נירוד ערך הישראלי, חברות ציבוריות הנסחרות בבורסה של ת"א, נדרשות לדווח "דיווח נאות" בנושאי הסביבה ואף היו מקרים של חברות שביטלו גיוס הון מתוכנן בגלל זיהום קרקע והפרת חוקי המים מבלי לדווח על כך לציבור המשקיעים, כמתחייב.

ואולם, מעבר לצורך בעמידה בתקן והגילוי הנאות של חברות ציבוריות, דווקא בבניית עסקים חדשים (וקיימים) ניתן לזהות הזדמנויות בחסכון ישיר בהוצאות המשתנות של העסק (חסכון בחשמל, הפחתת כמויות הפסולת, חסכון במים ועוד), וכן הזדמנויות עסקיות בפיתוח מוצרים ידיוותיים לסביבה (או בהתאמה של מוצרים קיימים). מאכן שכדאי לחשוב על הנושא ה"ירוק" במשהו פרודוקטיבי עם ROI (החודר השקעה) חיובי, שבסופו של דבר יניב תשואה חיובית לעסק. המשמעות היא שבמקום להגיב למערכת האכיפה והענישה, להתמודד עם בתי משפט ולשלם פיצוי, כדאי, כבר בשלבים הראשונים של בניית העסק, ליצור מערכת ארגונית שתפנים את העקרונות הסביבתיים במערכת קבלת ההחלטות, התכנון, הפעילות, ניהול הארגון ושיווק. מבדיקה שערטנו במוסד שמואל נאמן, למעלה מ-200 חברות קטנות, בינוניות וגדולות אימצו בישראל את תקן הניהול הסביבתי ISO 14001. התקן עוסק בבחינת הביצועים והסיכונים של הפירמה לסביבה, תוך קביעת מדיניות סביבתית בארגון, דרכים ליישום ובדיקה עצמית לעמידה בדרישות. ניהול מערכת סביבתית כולל, בראש ובראשונה, התחייבות של ההנהלה לשיפור מתמיד באיכות הסביבה, עמידה בתוקים ובתקנות ומניעת זיהום.

אימוץ התקן, או כל קיום מחויבות סביבתית אחרת, ממצמצם קנסות ותביעות משפטיות, מיעל את הארגון ותורם לחסכון (באנרגיה ובחומרי גלם באמצעות מיחזור ושיפור תהליכים), משפר את יחסי הציבור של

**במקום להגיב
למערכת האכיפה
והענישה, להתמודד
עם בתי משפט
ולשלם פיצוי,
כדאי, כבר בשלבים
הראשונים של בניית
העסק, ליצור מערכת
ארגונית שתפנים
את העקרונות
הסביבתיים במערכת
קבלת ההחלטות,
התכנון, הפעילות,
ניהול הארגון ושיווק**

הפירמה, מחזק את התחרותיות ע"י העדפה של ארגונים המפעילים מערכות ניהול סביבתי על פני אלה שלא, מפחית סיכונים לעובדים ולסביבה, תורם להסדה מקומית ובינלאומית למצוינות הסביבתית של הארגון, וכמובן תורם לחיזוק התקשורת בתוך וחוץ לארגון עם גורמים בעלי עניין - המושפעים מפעילותו, מוצריו או שירותיו. כך שמטבע הדברים, אימוץ התקן עשוי לספק עודף מוסף לפעילות והתפתחות החברה או המפעל.

מכאן אנו למדים, כי הסביבה העסקית כיום אינה רק הזירה הכלכלית, אלא כוללת גם את הסביבה והחברה. השורה התחתונה היא עדיין שורת הרווח, אך היא כוללת את ההשקעות שנעשו בעסק למניעת זיהום, ואף את החיסכון בהוצאות העסק בהוצאות חשמל, מים ועוד. יום המעוניין להקים עסק ירוק, יכול להשתלם בתוכנית אקדמית המכשירה מנהלים "ירוקים" (תוכנית כאלה מתחילות להתפתח גם בישראל, ובעולם קיימות תוכניות כאלה כבר מספר שנים), אך מעבר לכך, בעל עסק צריך להיות מסוגל לראות מעבר למספרים - מעבר לדו"חות הרבעוניים.

הכנתת היא מנהלת את תחום איכות הסביבה במוסד שמואל נאמן